

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра загальної підготовки

Затверджую
Заступник ректора
з навчальної роботи
Світлана ГІЛІЦА
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Економічний аналіз

Ступінь вищої освіти «бакалавр»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»
Освітня програма «Психологія»

Миколаїв 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічний аналіз»
для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр».

За спеціальністю 053 «Психологія»

Розробник: Ужва А.М. -професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри загальної підготовки

Протокол № 1 від 28.08.23р.

Завідувач кафедри загальної підготовки Ярошенко В.М.

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 2 від 28.08.23р.

Голова Вченої ради Михайло Волков

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150		4-й	
		Семестр	
		7-й	
Тижневих годин для форм навчання: аудиторних – 4 год.	Перший бакалаврський рівень	Лекції	
		24 год.	.
		Практичні, семінарські	
		48 год.	
		Лабораторні	
		- год.	
Самостійна робота			
78 год.			
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для очної форми навчання – 150 год.: 72 год. – аудиторні заняття, 78 год. – самостійна робота (50 % до 50 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: отримання студентами спеціальності 053 «Психологія» професійних теоретичних та практичних знань з питань економічного аналізу, розширити знання здобувачів освіти щодо дії ринкового механізму в сфері економіки охорони здоров'я; навчити їх давати об'єктивну оцінку стану об'єкта, результатів його діяльності; прищепити вміння оволодівати новими спеціальними знаннями; сприяти формуванню економічного мислення, адаптованого до вимог трансформаційної економіки; виявляти потенційні можливості підвищення ефективності роботи суб'єктів господарювання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Економічний аналіз» є економічні аспекти діяльності організацій, підприємств, установ та їх регулювання на макро- і мікрорівнях.

Завдання курсу: вивчення методів і принципів економічного аналізу з використанням прогресивних форм навчання, а саме: засвоїти зміст і способи використання вихідних даних для аналізу, методіку аналітичного опрацювання інформації, організаційні форми проведення аналізу і використання його інформації в управлінні.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

II. Фахові

ФК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК 06. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ФК 12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування

психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх роз'яснення.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб відповідно до віку.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні засади економічного аналізу

Тема 1. Поняття та значення економічного аналізу.

Аналіз як загальнонауковий метод пізнання. Поняття економічного аналізу. Сутність процесу управління підприємством та місце в ньому економічного аналізу. Роль економічного аналізу в підвищенні ефективності управління в умовах ринкової економіки. Поняття виду та напрямку економічного аналізу. Типологія, особливості і сфера застосування найважливіших видів економічного аналізу. Зміст, поняття і принципи інформаційного забезпечення економічного аналізу. Характеристика найважливіших груп інформації, яка використовується в економічному аналізі. Поняття і загальні принципи організації аналізу.

Тема 2. Предмет, об'єкти та завдання.

Предмет економічного аналізу та його об'єкти. Мета, зміст, завдання економічного аналізу. Місце економічного аналізу в системі економічних наук. Основні категорії аналізу господарської діяльності: фактори та їх класифікація, резерви та їх класифікація. Зв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками і дисциплінами. Організаційні форми та виконавці аналітичної роботи на підприємстві. Основні етапи і послідовність проведення економічного аналізу на підприємстві. Складання програми аналізу. Підбір і аналітична обробка економічної інформації. Узагальнення і оцінка результатів аналізу. Формування пропозиції за результатами аналізу і контроль за їх виконанням.

Кредит 2. Методика проведення економічного аналізу

Тема 3. Метод і методичні прийоми економічного аналізу.

Метод і методологія наукової дисципліни. Метод економічного аналізу та його складові елементи. Характеристика основних категорій економічного аналізу. Принципи аналітичного дослідження. Класифікація та

характеристика прийомів економічного аналізу. Економіко-логічні (традиційні) прийоми економічного аналізу: порівняння, типізація, деталізація, балансовий прийом, прийоми елімінування. Їх суть, сфера застосування. Економіко-математичні прийоми та моделі економічного аналізу: детермінованого та стохастичного моделювання, моделювання фінансових ситуацій. Їх суть і можливості використання. Евристичні прийоми аналізу: експертні оцінки, прийоми активізації творчого мислення. Дедуктивний та індуктивний прийоми дослідження економічних показників. Вивчення взаємозв'язку економічних показників. Способи відображення взаємозв'язку у вигляді математичних формул (аналітичних моделей), графіків, аналітичних таблиць тощо.

Тема 4. Основи факторного аналізу діяльності підприємств.

Послідовність вивчення факторів при аналізі економічних показників. Визначення виду залежності між факторами та показником, що вивчається. Пропорційний і кореляційний зв'язок між двома або більшою кількістю показників. Деталізація і порівняння показників, що вивчаються. Поділ на кількісні та якісні фактори. Порівняння показників, які вивчаються, а також їх складових частин з іншими аналогічними показниками, що прийняті за базисні. Абсолютні та відносні способи порівняння. Способи аналізу впливу факторів (елімінування) на економічні показники, що вивчаються. Визначення розміру впливу на результат господарської діяльності окремих факторів за допомогою способу ланцюгових (послідовних) підстановок. Методика проведення аналізу способом абсолютних різниць. Визначення позитивних або негативних відхилень від базисних по кожному фактору. Застосування способу відносних чисел і балансового (сальдового) способу. Використання економіко-математичних методів і електронних обчислювальних машин при аналізі. Узагальнення аналітичних результатів. Об'єктивна оцінка господарських результатів, визначення раціональнішого поєднання факторів, що впливають на них. Способи і прийоми узагальнення. Підсумковий спосіб. Факторний підрахунок резервів.

Кредит 3. Аналіз необоротних і оборотних активів

Тема 5. Аналіз використання основних засобів підприємств.

Значення, завдання, джерела даних для аналізу засобів праці. Аналіз показників складу, структури, технічного стану і руху основних засобів. Аналіз забезпеченості підприємства засобами праці. Аналіз показників ефективності використання основних засобів і їх впливу на випуск продукції. Аналіз використання виробничого устаткування. Методика виявлення резервів росту фондів та випуску продукції за рахунок факторів засобів праці.

Тема 6. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємств.

Значення, завдання та джерела інформації для аналізу предметів праці. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Аналіз забезпеченості підприємства предметами праці та стану складських запасів матеріалів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів та їх впливу на показники діяльності підприємства. Виявлення резервів підвищення

ефективності використання матеріальних ресурсів.

Кредит 4. Аналіз зобов'язань діяльності

Тема 7. Аналіз витрат на надання послуг.

Значення, завдання та джерела даних аналізу витрат підприємства. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу. Система показників рівня витрат і собівартості продукції. Аналіз динаміки і структури витрат в розрізі економічних елементів і статей калькуляції. Аналіз рівня витрат на 1 гривню товарної продукції. Аналіз собівартості найважливіших видів продукції. Аналіз прямих матеріальних витрат. Аналіз прямих витрат на заробітну плату. Аналіз комплексних статей витрат. Аналіз собівартості окремих видів продукції.

Тема 8. Аналіз оплати праці на підприємствах.

Значення, завдання та джерела інформації для аналізу трудових показників. Аналіз забезпеченості підприємства кадровим потенціалом, стану та руху трудових ресурсів. Аналіз використання робочого часу. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз впливу трудових факторів на показники діяльності підприємств.

Аналіз впливу на рівень продуктивності праці окремих факторів: використання фонду робочого часу, тривалості відпрацьованого людино-дня в годинах, годинної продуктивності праці. Вивчення використання робочого часу і визначення впливу його витрат на обсяг виробництва. Аналіз показників продуктивності праці. Аналіз трудомісткості виробництва продукції за технологічними операціями. Вплив на продуктивність праці обсягу і трудомісткості технологічних операцій. Вивчення рівня механізації виробничих процесів на виробництві. Аналіз оплати праці. Загальна оцінка ефективності витрачання коштів на оплату праці в розрахунку на одиницю вартості валової продукції. Аналіз витрачання коштів на оплату праці робітників основних галузей та інших категорій працівників. Абсолютний і відносний результат витрачання коштів на оплату праці. Аналіз співвідношення зростання продуктивності праці та рівня її оплати, вплив такого співвідношення на собівартість медичних послуг. Аналіз форм оплати праці. Складання алгоритмів аналізу, розв'язання задач і використання аналітичної інформації в управлінні. Підрахунки резервів зростання продуктивності праці та ефективного використання коштів на її оплату.

Кредит 5. Аналіз результативності господарювання

Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств.

Система показників фінансових результатів в сучасних умовах, їх значення в оцінці та стимулюванні економічної ефективності. Аналіз формування чистого прибутку. Аналіз прибутку та факторів його формування. Аналіз показників і факторів рентабельності. Завдання і джерела аналізу формування доходів та прибутку. Вплив на прибуток від реалізації зміни обсягу і структури послуг, її реалізаційних цін і повної собівартості. Аналіз прибутку від реалізації послуг за окремими її видами,

галузями і каналами реалізації. Методика вивчення впливу на прибуток зміни обсягів реалізації, цін і собівартості послуг за видами. Визначення і аналіз показників рентабельності послуг. Фактори і методика аналізу їх впливу на рентабельність витрат як відношення прибутку від реалізації послуг до повної собівартості.

Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємств.

Поняття фінансового стану, значення його аналізу в ринкових умовах господарювання. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства і результатів його виробничої і збутової діяльності. Аналіз складу і структури майна і боргових прав підприємств. Аналіз джерел формування майна і боргових прав підприємств. Аналіз показників і відносних коефіцієнтів фінансової стійкості. Аналіз ефективності використання оборотних засобів та її впливу на фінансову стійкість підприємств. Аналіз стану розрахунків, показників платоспроможності та ліквідності підприємств. Особливості аналізу фінансових показників. Використання короткотермінових банківських кредитів. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості. Аналіз розрахунків підприємств з бюджетом, по соціальному страхуванню та інших поточних зобов'язаннях. Аналіз платоспроможності та ліквідності, фінансової стійкості підприємств. Підсумкова оцінка фінансового стану підприємств за даними балансу. Визначення резервів поліпшення фінансового стану підприємства, розробка та здійснення заходів з їх використання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	очна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі					
		л	п	Лаб	інд	с.р.		о	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<i>Кредит 1. Теоретичні засади економічного аналізу</i>													
Тема 1. Поняття та значення економічного аналізу	14	2	4	-	-	8							
Тема 2. Предмет, об'єкти та завдання	16	2	4	-	-	10							
Разом за кредитом 1	30	4	8	-	-	18							
<i>Кредит 2. Методика проведення економічного аналізу</i>													
Тема 3. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	14	2	4	-	-	8							
Тема 4. Основи факторного аналізу діяльності підприємств	16	2	6	-	-	8							
Разом за кредитом 2	30	4	10	-	-	16							
<i>Кредит 3. Аналіз необоротних і оборотних активів</i>													

Тема 5. Аналіз використання основних засобів підприємств	16	2	6	-	-	8						
Тема 6. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємств	14	2	4	-	-	8						
Разом за кредитом 3	30	4	10	-	-	16						
<i>Кредит 4. Аналіз зобов'язань діяльності</i>												
Тема 7. Аналіз витрат на надання послуг	16	2	6	-	-	8						
Тема 8. Аналіз оплати праці на підприємствах	14	4	4	-	-	6						
Разом за кредитом 4	30	6	10	-	-	14						
<i>Кредит 5. Аналіз результативності господарювання</i>												
Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств	16	2	6	-	-	8						
Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємств	14	4	4	-	-	6						
Разом за кредитом 5	30	6	10	-	-	14						
Всього	150	24	48	-	-	78						

5. Теми семінарських, практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
<i>Кредит 1. Теоретичні засади економічного аналізу</i>			
1.	Тема 1. Поняття та значення економічного аналізу	4	
2.	Тема 2. Предмет, об'єкти та завдання	4	
<i>Кредит 2. Методика проведення економічного аналізу</i>			
3.	Тема 3. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	4	
4.	Тема 4. Основи факторного аналізу діяльності підприємств	6	
<i>Кредит 3. Аналіз необоротних і оборотних активів</i>			
5.	Тема 5. Аналіз використання основних засобів підприємств	6	
6.	Тема 6. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємств	4	
<i>Кредит 4. Аналіз зобов'язань діяльності</i>			
7.	Тема 7. Аналіз витрат на надання послуг	6	
8.	Тема 8. Аналіз оплати праці на підприємствах	4	
<i>Кредит 5. Аналіз результативності господарювання</i>			
9.	Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств	6	
10.	Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємств	4	
Всього		48	

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
<i>Кредит 1. Теоретичні засади економічного аналізу</i>			
1.	Тема 1. Поняття та значення економічного аналізу	8	
2.	Тема 2. Предмет, об'єкти та завдання	10	
<i>Кредит 2. Методика проведення економічного аналізу</i>			
3.	Тема 3. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	8	
4.	Тема 4. Основи факторного аналізу діяльності підприємств	8	
<i>Кредит 3. Аналіз необоротних і оборотних активів</i>			
5.	Тема 5. Аналіз використання основних засобів підприємств	8	
6.	Тема 6. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємств	8	
<i>Кредит 4. Аналіз зобов'язань діяльності</i>			
7.	Тема 7. Аналіз витрат на надання послуг	8	
8.	Тема 8. Аналіз оплати праці на підприємствах	6	
<i>Кредит 5. Аналіз результативності господарювання</i>			
9.	Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств	8	
10.	Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємств	6	
Всього		78	

7. Методи навчання

При організації навчального процесу з даної дисципліни використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, лекція, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (досліди, вправи, реферати).

- в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі.

- в аспекті управління навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота.

8. Методи контролю

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Протягом семестру проводиться поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна

мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, – так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Система оцінювання сформованих компетентностей студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється на практичних заняттях під час усного опитування, розгляду ситуацій, виконання практичних завдань та ін. за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, чинною нормативною базою, а також статтями у періодичних виданнях, в яких висвітлені питання, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- правильність виконання практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Економічний аналіз» повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;
- здібність до творчої праці.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних і лабораторних заняттях.

Одним із головних аспектів організації самостійної роботи є розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою студентів.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання

студентів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання. Він включає семестровий контроль – залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти під час аудиторних занять та самостійної роботи впродовж семестру, наведений в таблиці.

Під час заліку застосовується наступна шкала оцінювання:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку

1. Аналіз як загальнонауковий метод пізнання.
2. Поняття економічного аналізу.
3. Сутність процесу управління підприємством та місце в ньому економічного аналізу.
4. Роль економічного аналізу в підвищенні ефективності управління в умовах ринкової економіки.
5. Поняття виду та напрямку економічного аналізу.
6. Типологія, особливості і сфера застосування найважливіших видів економічного аналізу.
7. Зміст, поняття і принципи інформаційного забезпечення економічного аналізу.
8. Характеристика найважливіших груп інформації, яка використовується в економічному аналізі.
9. Поняття і загальні принципи організації аналізу.
10. Предмет економічного аналізу та його об'єкти.
11. Мета, зміст, завдання економічного аналізу.
12. Місце економічного аналізу в системі економічних наук.
13. Основні категорії аналізу господарської діяльності: фактори та їх класифікація, резерви та їх класифікація.
14. Зв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками і дисциплінами.
15. Організаційні форми та виконавці аналітичної роботи на підприємстві.

16. Основні етапи і послідовність проведення економічного аналізу на підприємстві.
17. Складання програми аналізу.
18. Підбір і аналітична обробка економічної інформації.
19. Узагальнення і оцінка результатів аналізу.
20. Формування пропозиції за результатами аналізу і контроль за їх виконанням.
21. Метод і методологія наукової дисципліни.
22. Метод економічного аналізу та його складові елементи.
23. Характеристика основних категорій економічного аналізу. Принципи аналітичного дослідження.
24. Класифікація та характеристика прийомів економічного аналізу.
25. Економіко-логічні (традиційні) прийоми економічного аналізу: порівняння, типізація, деталізація, балансовий прийом, прийоми елімінування. Їх суть, сфера застосування.
26. Економіко-математичні прийоми та моделі економічного аналізу: детермінованого та стохастичного моделювання, моделювання фінансових ситуацій. Їх суть і можливості використання.
27. Евристичні прийоми аналізу: експертні оцінки, прийоми активізації творчого мислення.
28. Дедуктивний та індуктивний прийоми дослідження економічних показників.
29. Вивчення взаємозв'язку економічних показників.
30. Способи відображення взаємозв'язку у вигляді математичних формул (аналітичних моделей), графіків, аналітичних таблиць тощо.
31. Послідовність вивчення факторів при аналізі економічних показників.
32. Визначення виду залежності між факторами та показником, що вивчається.
33. Пропорційний і кореляційний зв'язок між двома або більшою кількістю показників.
34. Деталізація і порівняння показників, що вивчаються.
35. Поділ на кількісні та якісні фактори.
36. Порівняння показників, які вивчаються, а також їх складових частин з іншими аналогічними показниками, що прийняті за базисні.
37. Абсолютні та відносні способи порівняння.
38. Способи аналізу впливу факторів (елімінування) на економічні показники, що вивчаються.
39. Визначення розміру впливу на результат господарської діяльності окремих факторів за допомогою способу ланцюгових (послідовних) підстановок.
40. Методика проведення аналізу способом абсолютних різниць.
41. Визначення позитивних або негативних відхилень від базисних по

- кожному фактору.
42. Застосування способу відносних чисел і балансового (сальдового) способу.
  43. Використання економіко-математичних методів і електронних обчислювальних машин при аналізі.
  44. Узагальнення аналітичних результатів.
  45. Об'єктивна оцінка господарських результатів, визначення раціональнішого поєднання факторів, що впливають на них.
  46. Способи і прийоми узагальнення. Підсумковий спосіб.
  47. Факторний підрахунок резервів.
  48. Значення, завдання, джерела даних для аналізу засобів праці.
  49. Аналіз показників складу, структури, технічного стану і руху основних засобів.
  50. Аналіз забезпеченості підприємства засобами праці.
  51. Аналіз показників ефективності використання основних засобів і їх впливу на випуск продукції.
  52. Аналіз використання виробничого устаткування.
  53. Методика виявлення резервів росту фондівддачі та випуску продукції за рахунок факторів засобів праці.
  54. Значення, завдання та джерела інформації для аналізу предметів праці.
  55. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах.
  56. Аналіз забезпеченості підприємства предметами праці та стану складських запасів матеріалів.
  57. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів та їх впливу на показники діяльності підприємства.
  58. Виявлення резервів підвищення ефективності використання Значення, завдання та джерела даних аналізу витрат підприємства. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу.
  59. Система показників рівня витрат і собівартості продукції.
  60. Аналіз динаміки і структури витрат в розрізі економічних елементів і статей калькуляції.
  61. Аналіз рівня витрат на 1 гривню товарної продукції.
  62. Аналіз собівартості найважливіших видів продукції
  63. Аналіз прямих матеріальних витрат.
  64. Аналіз прямих витрат на заробітну плату.
  65. Аналіз комплексних статей витрат.
  66. Аналіз собівартості окремих видів продукції.
  67. Значення, завдання та джерела інформації для аналізу трудових показників.
  68. Аналіз забезпеченості підприємства кадровим потенціалом, стану та руху трудових ресурсів.
  69. Аналіз використання робочого часу.

70. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів.
71. Аналіз впливу трудових факторів на показники діяльності підприємств.
  72. Аналіз впливу на рівень продуктивності праці окремих факторів: використання фонду робочого часу, тривалості відпрацьованого людино-дня в годинах, годинної продуктивності праці.
73. Вивчення використання робочого часу і визначення впливу його втрат на обсяг виробництва.
74. Аналіз показників продуктивності праці.
75. Аналіз трудомісткості виробництва продукції за технологічними операціями.
76. Вплив на продуктивність праці обсягу і трудомісткості технологічних операцій.
77. Вивчення рівня механізації виробничих процесів на виробництві.
78. Аналіз оплати праці.
79. Загальна оцінка ефективності витрачання коштів на оплату праці в розрахунку на одиницю вартості валової продукції.
80. Аналіз витрачання коштів на оплату праці робітників основних галузей та інших категорій працівників.
81. Абсолютний і відносний результат витрачання коштів на оплату праці.
82. Аналіз співвідношення зростання продуктивності праці та рівня її оплати, вплив такого співвідношення на собівартість медичних послуг.
83. Аналіз форм оплати праці. Складання алгоритмів аналізу, розв'язання задач і використання аналітичної інформації в управлінні.
84. Підрахунки резервів зростання продуктивності праці та ефективного використання коштів на її оплату.
85. Система показників фінансових результатів в сучасних умовах, їх значення в оцінці та стимулюванні економічної ефективності.
86. Аналіз формування чистого прибутку.
87. Аналіз прибутку та факторів його формування.
88. Аналіз показників і факторів рентабельності.
89. Завдання і джерела аналізу формування доходів та прибутку.
90. Вплив на прибуток від реалізації зміни обсягу і структури послуг, її реалізаційних цін і повної собівартості.
91. Аналіз прибутку від реалізації послуг за окремими її видами, галузями і каналами реалізації.
92. Методика вивчення впливу на прибуток зміни обсягів реалізації, цін і собівартості послуг за видами.
93. Визначення і аналіз показників рентабельності послуг.
94. Фактори і методика аналізу їх впливу на рентабельність витрат як відношення прибутку від реалізації послуг до повної собівартості.
95. Поняття фінансового стану, значення його аналізу в ринкових умовах

господарювання.

96. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства і результатів його виробничої і збутової діяльності.
97. Аналіз складу і структури майна і боргових прав підприємств.
98. Аналіз джерел формування майна і боргових прав підприємств.
99. Аналіз показників і відносних коефіцієнтів фінансової стійкості.
100. Аналіз ефективності використання оборотних засобів та її впливу на фінансову стійкість підприємств.
101. Аналіз стану розрахунків, показників платоспроможності та ліквідності підприємств.
102. Особливості аналізу фінансових показників. Використання короткотермінових банківських кредитів.
103. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості.
104. Аналіз розрахунків підприємств з бюджетом, по соціальному страхуванню та інших поточних зобов'язаннях.
105. Аналіз платоспроможності та ліквідності, фінансової стійкості підприємств.
106. Підсумкова оцінка фінансового стану підприємств за даними балансу.
107. Визначення резервів поліпшення фінансового стану підприємства, розробка та здійснення заходів з їх використання.

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Економічний аналіз».
2. Методичні вказівки для виконання семінарських, практичних, самостійних занять з дисципліни «Економічний аналіз» студентами очної форми навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія».

12. Рекомендована література

Основна

1. Андрєєва Г. І. Економічний аналіз : Навч.- метод. посіб. – Київ : «Знання», 2018. –263 с. – Вища освіта ХХІ століття.
2. Білик М. Д., Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. — К.: КНЕУ, 2018.
3. Гриньова В. М. Функціонально-вартісний аналіз в інноваційній діяльності підприємства : монографія / В. М. Гриньова. – Х. : Видавничий Дім "ІНЖЕК", 2016. –128с.
4. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За ред проф. Ф.Ф. Бутинця.- Житомир: ПП «Рута», 2013. – 680 с.
5. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч. посіб./ В.М. Івахненко. - К.: Знання - Прес 2019. – 263 с.

6. Навчально-методичний посібник «Економічний аналіз» для студентів напрямку підготовки «Економіка і підприємництво» всіх форм навчання/ С.І. Шкарабан, І. В. Спільник, Б. М. Корецький — Тернопіль: ТАНГ, 2018. - 108 с.

7. Організація і методика економічного аналізу (Збірник задач). Навч. посібник. /За заг. ред. С.І. Шкарабана. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка». – 2019. – 176 с.

8. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Підручник. 3-тє вид. перероб і доп. / П.Я. Попович. – К.: Знання, 2018. – 630 с.

9. Звітність підприємств: підручн. для ВНЗ Затверджено МОН / Кучеренко Т. Є., Уданчук В. С. – К. 2008. – 492 с.

10. Теорія економічного аналізу: підручник / В.М.Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович, Тернопіль, «Укрмедкнига», 2002. - 320 с. 11

11. Чигиринська О. С., Власюк Т. М. Теорія економічного аналізу : Навч. посіб. – Київ: ЦНЛ, 2006. – 232 с.

12. Шубіна С. В., Торяник Ж. І. Економічний аналіз: Практикум. – Київ : «Знання», 2017. – 230 с.

Інформаційні ресурси

1. Президент України – www.prezident.gov.ua.
2. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua.
3. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua.
4. Міністерство охорони здоров'я України – <http://www.moz.gov.ua>.
5. Міністерство економіки України – www.me.gov.ua.
6. Міністерство фінансів України – www.minfin.gov.ua.
7. Державна податкова адміністрація України – www.sta.gov.ua.
8. Державний комітет статистики України – www.ukrstat.gov.ua.
9. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua.
10. Організація об'єднаних націй – www.un.org/russian/esa/index.html.